

Τι δικαστηριακό διερμηνέα χρειάζεται η ελληνική δικαιοσύνη;

Στέφανος Βλαχόπουλος

ΤΕΙ Ηπείρου

Περικλής Τάγκας

ΤΕΙ Ηπείρου

Θεμιστοκλής Γκόγκας

ΤΕΙ Ηπείρου

Ελευθερία Δογορίτη

ΤΕΙ Ηπείρου

Φρειδερίκη Μπατσαλιά

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Νικήτας Χατζημιχαήλ

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Θεόδωρος Βυζάς

ΤΕΙ Ηπείρου

Χρήστος Κατσή

ΤΕΙ Ηπείρου

Αικατερίνη Φλώρου

ΤΕΙ Ηπείρου

Άννα Χήτα

ΤΕΙ Ηπείρου

Γεώργιος Ίσερης

ΤΕΙ Ηπείρου

Σπύρος Δραγομάνοβιτς

Ανεξάρτητος ερευνητής

Résumé

Le grand nombre d'immigrants en Grèce, souvent illégaux, provoque de nombreux problèmes de communication au niveau administratif, notamment en cas de comportement délictueux. D'autre part, l'interprétation judiciaire, à savoir, la communication entre les personnes non-hellénophones et la police ou les autorités judiciaires, n'a jamais été explorée en Grèce. Dans cet article et dans le cadre d'un projet de recherche concernant l'interprétation judiciaire en Grèce, nous essaierons d'établir le profil de l'interprète judiciaire grec dont la justice a vraiment besoin.

À cet effet, dans un premier temps, nous aborderons la notion d'interprétation judiciaire et nous présenterons les principaux points des législations européenne et grecque régissant ce type d'interaction. Ensuite, nous commenterons les données recueillies en 2013 par le biais de deux questionnaires: le premier, distribué à des étrangers incarcérés, concernait les échanges entre les détenus et les interprètes lors du contact avec la police ou les autorités judiciaires; le second, distribué à des professionnels tels avocats, juges et policiers, portait sur leur communication avec des étrangers par le truchement d'un interprète. Les réponses aux deux questionnaires seront par la suite comparées, afin de mettre en évidence les faiblesses du système grec, dans le but de proposer le profil de l'interprète judiciaire idéal.

Mots-clés : interprétation judiciaire, interprète, migrant, autorités, questionnaire, profil, Grèce

1. Εισαγωγή

Η δικαστηριακή διερμηνεία στην Ελλάδα δεν έχει ουσιαστικά διερευνηθεί μέχρι σήμερα.¹ Το έργο ΔΙΑΔΙ, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο, επιχειρεί να δημιουργήσει το προφίλ του ιδανικού δικαστηριακού διερμηνέα στη χώρα μας. Για τον σκοπό αυτό, οι στόχοι του προγράμματος ήταν να ερευνήσει την πραγματικότητα της διερμηνείας στα αστυνομικά τμήματα και στα δικαστήρια στην Ελλάδα και να αναδείξει τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου σώματος δικαστηριακών διερμηνέων, ώστε να ευαισθητοποιηθούν τα ενδιαφερόμενα μέρη και, τέλος, να παραγάγει και να δημοσιοποιήσει μια δέσμη προτάσεων που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την κατάσταση.

Στο παρόν άρθρο, μετά τη σύντομη παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου με έμφαση στη διαφορά μεταξύ ταυτόχρονης και διαδοχικής διερμηνείας, καθώς και του νομικού πλαισίου στην Ελλάδα, θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν την άνοιξη του 2013 από τη μια πλευρά σε αλλοδαπούς που κρατούνταν σε τρία σωφρονιστικά καταστήματα, και από την άλλη στις αστυνομικές και λιμενικές αρχές, σε δικαστές και δικηγόρους, προκειμένου να σκιαγραφηθεί το σημερινό προφίλ του Έλληνα δικαστηριακού διερμηνέα και να επισημανθούν οι ελλείψεις και οι αδυναμίες και ακολούθως να προταθεί το προφίλ του ιδανικού δικαστηριακού διερμηνέα στην Ελλάδα.

2. Θεωρητικό πλαίσιο

Ο Röchhacker (2004: 11) εξηγεί ότι «η διερμηνεία είναι μια μορφή μετάφρασης στην οποία η πρώτη και τελική απόδοση σε μια άλλη γλώσσα παράγεται με βάση την άπαξ παρουσίαση ενός εκφωνήματος σε μια γλώσσα πηγή». Επιπλέον, ο Röchhacker (2005: 695) και οι Gonzalez et al. (1991: 315-338) συσχετίζουν τον χώρο διεξαγωγής με τη γνωστική συνιστώσα, τονίζοντας πως κατά την εξέλιξη της διερμηνείας εμπλέκονται έννοιες και διανοητικές διαδικασίες που οι μη ειδικοί δύσκολα κατανοούν. Εστιάζοντας σε αυτές τις δύο ολιστικές προσεγγίσεις, ο Vlachopoulos (2012: 5) εξηγεί ότι «μας επιτρέπουν να θεωρήσουμε τη διαδικασία της διερμηνείας ως ολοκληρωμένη διαδικασία, όπου οι λειτουργίες της γνωστικής επεξεργασίας και ο φυσικός χώρος αλληλεπιδρούν».

Πιο συγκεκριμένα, οι Gonzalez et al. (1991: 25) ορίζουν τη δικαστηριακή διερμηνεία ως διερμηνεία που διεξάγεται σε περιβάλλον όπως αίθουσα δικαστηρίου ή δικηγορικό γραφείο, χώρος στον οποίο διεξάγεται κάποια δίκη ή άλλη νομική δραστηριότητα. Οι διαδράσεις με μεσολάβηση διερμηνέα οι οποίες λαμβάνουν χώρα στα δικαστήρια μπορούν να θεωρηθούν ως συγκεκριμένο είδος θεσμικής συνδιαλλαγής, καθώς συμμετέχει τουλάχιστον ένα άτομο που αντιπροσωπεύει ένα θεσμικό όργανο και σχετίζεται με μια αποστολή ή ένα καθήκον που οι συμμετέχοντες θα πρέπει να επιτελέσουν. Επιπλέον, «οι διερμηνείς συνήθως προσλαμβάνονται από τον φορέα, και ως εκ τούτου θεωρείται πως παίζουν 'θεσμικό ρόλο', αλλά δεν πρόκειται για θεσμικούς εκπροσώπους υπό τη στενή έννοια» (Gavioli & Baraldi 2011: 205-206).

2.1. Ταυτόχρονη διερμηνεία vs Διαδοχική διερμηνεία

Όσον αφορά τη δικαστηριακή διερμηνεία, η Mikkelsen (1999) υποστηρίζει ότι υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ της ταυτόχρονης και της διαδοχικής, καθώς μόνο ο πρώτος

¹ Στα πλαίσια του συγκεκριμένου ερευνητικού προγράμματος και παρά την πολλαπλότητα στη σχετική αγγλική ορολογία, θεωρούμε ότι νομική και δικαστηριακή διερμηνεία ταυτίζονται, με την έννοια ότι ενδιαφερόμαστε για την προανακριτική, την ανακριτική και την ακροαματική διαδικασία.

τύπος διασφαλίζει ότι ολόκληρη η ακροαματική διαδικασία διερμηνεύεται ενώ ο δεύτερος μπορεί να προτείνει μόνο μια συνοπτική μετάφραση επιλεγμένων τμημάτων της διαδικασίας. Προκύπτει λοιπόν ότι η ταυτόχρονη διερμηνεία επιτρέπει στον κατηγορούμενο να συμμετάσχει ενεργά στην υπεράσπισή του, καθώς είναι σε θέση να παρακολουθήσει τη σταδιακή παρουσίαση όλων τα αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και να συνδιαλέγεται με τον συνήγορό του όταν είναι απαραίτητο. Πιο συγκεκριμένα, όπως συχνά επισημαίνει η Berk-Seligson (1990), ο διερμηνέας, εξαιτίας ακριβώς της διερμηνείας, είναι σε θέση να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο οι ένορκοι αλλά και οι δικαστές αντιλαμβάνονται τις μαρτυρικές καταθέσεις.

3. Το νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Η ελληνική έννομη τάξη έχει ήδη ενσωματώσει την οδηγία 2010/64/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία, καθώς και την οδηγία 2012/13/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, χωρίς όμως να έχει εκδοθεί σχετική υπουργική απόφαση που να ρυθμίζει τις λεπτομέρειες.

Επιπλέον, αν και η παρουσία διερμηνέα επιβάλλεται από τον νόμο, και πιο συγκεκριμένα τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δεν υπάρχει καμιά πρόβλεψη για ειδικά προσόντα. Με άλλα λόγια, κάθε κάτοχος απολυτηρίου Λυκείου ο οποίος ισχυρίζεται ότι μιλά μια ξένη γλώσσα γίνεται δεκτός και στη συνέχεια μπορεί να οριστεί διερμηνέας σε ποινική δίκη.

4. Από τη σκοπιά των αλλοδαπών

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων/συνεντεύξεων που διανεμήθηκαν, μεταξύ 15 Οκτωβρίου 2012 και 15 Απριλίου 2013, στα σωφρονιστικά καταστήματα της Κέρκυρας, των Ιωαννίνων και της Θήβας. Το ερωτηματολόγιο, που αποτελούνταν από μια σελίδα, αρχικά επικεντρωνόταν σε δημογραφικά στοιχεία όπως η εθνικότητα, το φύλο, η ηλικία και η εκπαίδευση. Στη συνέχεια, υπήρχαν 15 ερωτήσεις τύπου ΝΑΙ / ΟΧΙ, μια που απαιτούσε πολύ σύντομο κείμενο ως απάντηση και ερωτήσεις που απαιτούσαν απαντήσεις κλιμακούμενες κατά Likert.

Τα ερωτήματα αφορούσαν κυρίως την παρουσία ή όχι διερμηνέα κατά τη διάρκεια της επαφής του αλλοδαπού με την ελληνική αστυνομία ή τα δικαστήρια, τον τρόπο με τον οποίο αυτός/αυτή διορίστηκε, τη γλώσσα/τις γλώσσες που μιλούσε, τη δυνατότητα κατανόησης του λόγου του/της και την πληρότητα της διερμηνείας, καθώς και τις τακτικές που αυτός/αυτή υιοθέτησε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και τις ενδεχόμενες εξηγήσεις που έδωσε, πριν από την έναρξη της δίκης, στον αλλοδαπό σχετικά με τη διαδικασία της διερμηνείας. Άλλες ερωτήσεις εστίαζαν στη στάση του αξιωματικού ή του δικαστή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας καθώς και την (α)μεροληψία του διερμηνέα όπως αυτή έγινε αντιληπτή από τον κρατούμενο. Τέλος, υπήρχαν ερωτήσεις σχετικά με τη συνολική ικανοποίηση του αλλοδαπού από τη διερμηνεία (Βλαχόπουλος 2014: 159-166).

4.1. Περιγραφή του δείγματος

Το δείγμα μας αποτελούνταν από 193 άτομα, 82,9% άνδρες και 17,1% γυναίκες. Τα ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν και συλλέχθηκαν προέρχονταν κατά 47,7% από τις φυλακές Κέρκυρας (άνδρες με μέση ηλικία 36), κατά 35,2% από τις φυλακές Ιωαννίνων (άνδρες με μέση ηλικία 32) και κατά 35,2% από τις φυλακές Θηβών (γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας 38). Συνολικά, το 70,1% των κρατουμένων ήταν μεταξύ 21 και 40 ετών. Στις φυλακές Κέρκυρας και Ιωαννίνων η πλειονότητα των κρατουμένων ήταν αλβανικής υπηκοότητας (51,09% και 31,34% αντίστοιχα) με

δεύτερη εθνικότητα τους Τούρκους στις φυλακές Κέρκυρας (14,13%) και τους Βούλγαρους στις φυλακές Ιωαννίνων (17,91%). Στις φυλακές Θηβών, το 48,48% των κρατουμένων προερχόταν από τη Βουλγαρία και το 18,18% από την Αλβανία. Συνολικά, το 38,7% των κρατουμένων ήταν Αλβανοί, το 17,8% Βούλγαροι και το 9,4% τουρκικής υπηκοότητας. Όσον αφορά τις γλώσσες από τις οποίες υπήρχε ανάγκη για διερμηνεία, κατά σειρά τα αγγλικά, ιταλικά, γαλλικά, γερμανικά, σερβικά, ρωσικά, βουλγαρικά, αλβανικά και, τέλος, άλλες γλώσσες, όπως η τουρκική ή η αραβική, ήταν αυτές με τη μεγαλύτερη ζήτηση.

4.2. Αποτελέσματα

Όσον αφορά τα αποτελέσματα, ένα υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι δεν είχαν διερμηνέα (58%). Ακόμη και στις περιπτώσεις που ο διερμηνέας ήταν παρών, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι πολύ συχνά δεν μιλούσε τη μητρική γλώσσα των κρατουμένων (43%) και, ακόμα χειρότερα, ορισμένοι διερμηνείς μιλούσαν ελληνικά στον αλλοδαπό. Συνολικά, περισσότεροι από τους μισούς κρατούμενους δεν καταλάβαιναν πάντοτε τα λεγόμενα του διερμηνέα. Επιπλέον, στα τρία τέταρτα των περιπτώσεων, ο αλλοδαπός δεν είχε ενημερωθεί για τη διαδικασία της διερμηνείας παρά την οδηγία 2012/13/ΕΕ.

Σε ό,τι αφορά τη δεοντολογία, τουλάχιστον στις μισές περιπτώσεις, οι δικαστές απευθύνονταν στον διερμηνέα και όχι στον κατηγορούμενο. Επιπλέον, το 70% των ερωτηθέντων επισήμανε ότι ο διερμηνέας δεν ήταν ουδέτερος και, ακόμα χειρότερα, σχεδόν εννέα στους δέκα αλλοδαπούς είχαν την εντύπωση ότι στρεφόταν εναντίον τους.

Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα της έρευνας είναι ότι η πλειονότητα των αλλοδαπών (81%) δεν μπορούσε να παρακολουθήσει όλη τη διαδικασία. Όσον αφορά τη συνολική ικανοποίηση, μόνο το 11% θα ζητούσε και πάλι τον ίδιο διερμηνέα.

5. Από τη σκοπιά των ελληνικών αρχών

Σε ό,τι αφορά την πλευρά των ελληνικών αρχών, η έρευνα διεξήχθη με ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε σε 161 εργαζόμενους στην ελληνική αστυνομία και στις λιμενικές αρχές (46,58%), καθώς και σε δικαστές (23,6%), εισαγγελείς (16,77%) και δικηγόρους (13,04%). Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από 9 ερωτήσεις, μερικές εκ των οποίων με υποερωτήσεις, τύπου ΝΑΙ / ΟΧΙ, κάποιες που απαιτούσαν πολύ σύντομο κείμενο ως απάντηση και ερωτήσεις τύπου Likert.

Το ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στους παραπάνω επαγγελματίες περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με ενδεχόμενη συνεργασία τους με διερμηνέα και την ποιότητα των υπηρεσιών διερμηνείας, σύμφωνα με τη δική τους εκτίμηση. Πιο συγκεκριμένα, υπήρχαν ερωτήσεις σχετικά με την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ του διερμηνέα και του αλλοδαπού, την πλήρη απόδοση των λεγομένων και των δύο πλευρών από τον διερμηνέα καθώς και αν ο αλλοδαπός ήταν σε θέση να παρακολουθήσει όλη τη διαδικασία, σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη γνώση της ελληνικής, σε οποιοδήποτε επίπεδο, από τον αλλοδαπό. Άλλες ερωτήσεις αφορούσαν το δικαίωμα του εναγομένου να λάβει πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή της διερμηνείας πριν από τη διαδικασία, την τακτική που ακολούθησαν ο δικαστής και ο διερμηνέας κατά τη διάρκεια της δίκης, την πιστοποίηση, την αξιολόγηση, την αμοιβή και τον διορισμό του διερμηνέα, τη στάση του δικαστηρίου απέναντι στον διερμηνέα και, τέλος, τη φύση της διερμηνείας ως προς τις δύο συνιστώσες της, γλωσσική και πολιτισμική (Βλαχόπουλος 2014: 167-169).

5.1. Αποτελέσματα

Όσον αφορά τις απαντήσεις των επαγγελματιών, το 77% είχε συνεργαστεί στο παρελθόν με διερμηνέα, από τους οποίους 40% εκτίμησε την ποιότητα των υπηρεσιών διερμηνείας ως μάλλον ή εντελώς απογοητευτική. Σύμφωνα με αυτούς, σε μόλις 10% των περιπτώσεων ο διερμηνέας φάνηκε να κατανοεί πλήρως τον αλλοδαπό, ενώ μόνο το 6% των επαγγελματιών είχε την εντύπωση ότι ο διερμηνέας απέδιδε τα πάντα στα ελληνικά. Μόνο στο ένα τρίτο των απαντήσεων διευκρινίζεται ότι ο υπεύθυνος για την ανάκριση ή την ακροαματική διαδικασία απευθυνόταν κατά κύριο λόγο στον αλλοδαπό, και μόλις το 13% των επαγγελματιών απάντησε ότι ο διερμηνέας απευθυνόταν κατά κύριο λόγο στον αλλοδαπό, χρησιμοποιώντας το πρώτο πρόσωπο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι περίπου το 50% των επαγγελματιών είχε την εντύπωση ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο αλλοδαπός δεν ήταν σε θέση να παρακολουθήσει τη διαδικασία, καθώς, στις μισές περιπτώσεις, οι αλλοδαποί δεν είχαν λάβει καμία πληροφόρηση σχετικά με τη διεξαγωγή της διερμηνείας πριν από τη διαδικασία και, επιπλέον, στις περισσότερες περιπτώσεις (60%), ο διερμηνέας δεν φαινόταν να αποδίδει τα πάντα στα ελληνικά. Ένα υψηλό ποσοστό (70%) των επαγγελματιών αγνοούσε τα προσόντα του διερμηνέα ενώ το 33% από αυτούς υποστήριξε ότι η κόπωση του διερμηνέα δεν ελήφθη καθόλου υπόψη κατά την ακροαματική διαδικασία. Ένα παράδοξο αποτέλεσμα είναι ότι, τουλάχιστον στο 60% των περιπτώσεων, ο διερμηνέας δεν κρατούσε σημειώσεις ούτε συμβουλευόταν λεξικά ή άλλους γλωσσικούς πόρους. Επιπλέον, σύμφωνα με το 75% των επαγγελματιών, ο διερμηνέας θα έπρεπε να χρησιμεύει ως εμπειρογνώμονας σε θέματα πολιτισμού ενώ οι μισοί από αυτούς τάχθηκαν υπέρ της λειτουργικής μετάφρασης.

Τέλος, όσον αφορά τις πρακτικές πτυχές, ένα ποσοστό 70% εξέφρασε την άποψη ότι η αμοιβή δεν είναι ικανοποιητική, ενώ τουλάχιστον το 90% θεώρησε ότι χρειάζεται κατάρτιση και αξιολόγηση, αλλά, όλως παραδόξως, τουλάχιστον το 90% πιστεύει ότι το υπάρχον σύστημα διορισμού είναι ικανοποιητικό.

6. Συγκριτικά αποτελέσματα

Όπως διαπιστώνουμε, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα στοιχεία από τις δύο πλευρές συγκλίνουν. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, ο δικαστηριακός διερμηνέας στην Ελλάδα σήμερα είναι κάποιος που δεν έχει λάβει ποτέ πραγματική κατάρτιση ούτε έχει αξιολογηθεί. Κατά συνέπεια, δεν έχει καμία επαγγελματική υπόσταση και, επιπλέον, οι αμοιβές του είναι πολύ χαμηλές (Αποστόλου 2011: 83). Επιπλέον, δεν εκτιμώνται οι δυνατότητές του ως εμπειρογνώμονα στη διαπολιτισμική επικοινωνία. Από την άλλη πλευρά, ο νόμος παραβιάζεται, καθώς πολύ συχνά δεν υπάρχει διερμηνέας και, επιπλέον, οι αρχές δεν φαίνεται να κατανοούν πλήρως τη θέση του διερμηνέα στην αίθουσα του δικαστηρίου, ούτε να είναι έτοιμες πραγματικά να συνεργαστούν μαζί του προς όφελος της διαδικασίας.

7. Προς το προφίλ του ιδανικού δικαστηριακού διερμηνέα στην Ελλάδα: τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και προτεινόμενες τακτικές

Το προφίλ του ιδανικού δικαστηριακού διερμηνέα στην Ελλάδα εξαρτάται κυρίως από τη στάση του Ελληνικού Δημοσίου έναντι της δικαστηριακής διερμηνείας και, σε δεύτερο επίπεδο, από την πρωτοβουλία των διερμηνέων. Από την έρευνα προέκυψε πως και οι επαγγελματίες επιθυμούν έναν σωστά καταρτισμένο, αξιολογημένο και καλύτερα αμειβόμενο διερμηνέα. Κατά τη γνώμη μας, το προφίλ του διερμηνέα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις ακόλουθες προτεραιότητες: συνθήκες εργασίας, φόρτο εργασίας, αμοιβή. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να θεσπιστεί ένας κώδικας δεοντολογίας με βάση τα πρότυπα των διεθνών οργανισμών και επαγγελματικών

συλλόγων και να συνταχθεί ένας οδηγός καλής πρακτικής που να απευθύνεται σε δημοσίους υπαλλήλους (αστυνομικούς, λιμενικούς, δικαστές, κλπ.) που συνεργάζονται με διερμηνείς. Η συνεργασία μεταξύ των διερμηνέων και των θεσμικών εκπροσώπων θα πρέπει να ενθαρρύνεται μέσω της δια βίου μάθησης σε διαπολιτισμικά θέματα. Επιπλέον, πρέπει να συσταθεί ένα σώμα καταρτισμένων δικαστηριακών διερμηνέων, με σοβαρές γνώσεις ταυτόχρονης διερμηνείας, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα λεγόμενα και από τις δύο πλευρές θα διερμηνεύονται με ακρίβεια. Η επιπρόσθετη δεξιότητα της ψιθυριστής ταυτόχρονης διερμηνείας, γνωστή ως chuchotage, διασφαλίζει ότι κάθε εμπλεκόμενος έχει πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλη τη διαδικασία χωρίς να παρεμποδίζεται η ακρόαση των υπολοίπων. Εξάλλου, οι διερμηνείς θα πρέπει να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες, έτσι ώστε να είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες διερμηνείας σε περιοχές της Ελλάδας όπου δεν υπάρχει διερμηνέας για μια συγκεκριμένη γλώσσα. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να καταγραφούν όλες οι ανάγκες σε διερμηνείς σε όλη τη χώρα. Τέλος, το κράτος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι στα ελληνικά δικαστήρια θα διορίζονται καλά καταρτισμένοι και αξιολογημένοι διερμηνείς και ότι θα αμείβονται αναλόγως. Αν και η ελληνική πολιτεία, η οποία οφείλει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις και προς αυτή την κατεύθυνση έχει ήδη ενσωματώσει τις σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες στο ελληνικό δίκαιο, εξακολουθεί να κωλυσιεργεί ως προς την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων που ρυθμίζουν τις τεχνικές πτυχές.

Εν κατακλείδι, τα ελληνικά δικαστήρια χρειάζονται έναν καταρτισμένο, αξιολογημένο, καλύτερα αμειβόμενο διερμηνέα, ο οποίος μπορεί να χρησιμεύσει ως εμπειρογνώμονας σε (δια)πολιτισμικά θέματα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Αποστόλου Φ. (2011). «Υπηρεσίες για μετανάστες: Μια νέα πραγματικότητα στην Ελλάδα». In *Challenging Boundaries in Interpreting Studies*. Ed. Gramma, 19, 77-91.
<http://www.enl.auth.gr/gramma/gramma11/Apostolou.pdf>
- Βλαχόπουλος Στ. (2014). *Δικαστηριακή διερμηνεία στην Ελλάδα. Καταγραφή και αξιολόγηση της πραγματικότητας*. TEI Ηπείρου.
<http://epublishing.ekt.gr/sites/ektpublishing/files/ebooks/Βλαχόπουλος-Full.pdf>
- Berk-Seligson S. (1990). *The Bilingual Courtroom: Court Interpreters in the Judicial Process*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Directive 2010/64/EU “On the right to interpretation and translation in criminal proceedings”.
lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:280:0001:0007:en:PDF
- Directive 2012/13/EU “On the right to information in criminal proceedings”.
lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0013&from=EN
- Gavioli L. και C. Baraldi (2011). “Interpreter-mediated interaction in healthcare and legal settings. Talk organization, context and the achievement of intercultural communication”. In *Interpreting* 13:2. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, 205-233.
- Gonzalez R.D., V.F. Vasquez και H. Mikkelson (1991). *Fundamentals of court interpretation. Theory, policy and practice*. Durham: Carolina Academic Press.
- Κώδικας Ποινικής Δικονομίας*. http://www.ministryofjustice.gr/site/kodikos/Ευρετήριο/ΚΩΔΙΚΑΣ_ΠΟΙΝΙΚΗΣΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ/tabid/345/language/el-GR/Default.aspx
- Mikkelson H. (1999). “The Court Interpreter as Guarantor of Defendant Rights”.
<http://www.acebo.com/pages/the-court-interpreter-as-guarantor-of-defendant-rights>
- Pöschhacker F. (2004). *Introducing Interpreting Studies*. London & New York: Routledge.
- Pöschhacker F. (2005). “From Operation to Action: Process-Oriented in Interpreting Studies”. In *Meta* 50:2, 682-695. <http://id.erudit.org/iderudit/011011ar>
- Vlachopoulos S. (2012). “Towards a Creativity-based Framework for Defining and Describing Court Interpreting: Based on the true story of court interpreting in Greece”.
<http://www.ijlld.com/journal-index/downloads/category/5-ijll>